

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศาสตราจารย์ โฮเวิร์ด อาร์ เบาเวน กล่าวถึงเรื่องมหาวิทยาลัยและพลังคนไว้ว่า "ในการจัดระบบมหาวิทยาลัยของชาตินั้น มีพื้นฐานหลักอยู่ 2 ประการ คือ หลักการพลังคน (Manpower principle) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะผลิตจำนวนคนในอาชีพต่าง ๆ อย่างถูกต้องตามความต้องการ และหลักการเลือกเสรี (Free Choices Principle) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาโดยตอบสนองต่อทางเลือกของนิสิตนักศึกษา"¹

ในเรื่องหลักการพลังคนในประเทศกำลังพัฒนาเช่นประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นจากแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ² ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520 - 2524 และแผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย³ ฉบับที่ 4 ซึ่งมีหลักการเกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมการผลิตบัณฑิตในระดับบัณฑิตศึกษาให้มากยิ่งขึ้น การที่มหาวิทยาลัยมีภารกิจและบทบาทในการส่งเสริมทักษะและความรู้เพื่อให้นักศึกษามีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างถูกต้อง ตลอดจนมีความ

¹Bowen, H.R. "Universities and Manpower Needs" อ้างใน พรชูลี คุณานุภกร, "สู่การอุดมศึกษา," (พระนคร: 2523), หน้า 36.

²สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พุทธศักราช 2520 - 2524 (พระนคร: สำนักนายกรัฐมนตรี).

³จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, แผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แผน 4 (พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย).

สามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ถือว่าเป็นการลงทุนทางด้านการศึกษาประเภทหนึ่ง จัดได้ว่าเป็นทุนมนุษย์¹ ซึ่งมีความสำคัญต่อขบวนการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง เพราะประชากรที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการย่อมเป็นกำลังที่มีคุณภาพสามารถนำทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสร้างสรรค์ความเจริญงอกงามให้แก่สังคมได้ แต่อย่างไรก็ดี การผลิตคนให้ได้เหมาะสมตามความต้องการนั้น ย่อมต้องใช้เวลาและองค์ประกอบอื่น ๆ หลายประการควบคู่กัน เช่น ผู้บริการการศึกษา หลักสูตร งบประมาณ การวางแผน กำลังบุคลากร และที่สำคัญคือ ครู ซึ่งถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้ได้คุณภาพดังกล่าว เนื่องจากครูเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อเยาวชนผู้เป็นอนาคตและกำลังของชาติทั้งในด้านความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติ และการดำเนินชีวิต การผลิตครูที่มีคุณภาพเพื่อออกไปฝึกอบรมเยาวชนของชาติให้เป็นพลเมืองดี มีความรู้ความสามารถ จึงมีความสำคัญยิ่งตามไปด้วย²

โดยเหตุที่บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษามาเป็นเวลานานนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 เป็นต้นมา และได้มีการติดตามผลมหาบัณฑิตทางสาขาวิชา แต่ยังมีได้มีการวิจัยติดตามผลมหาบัณฑิตทางครุศาสตร์ (รวมทุกสาขาวิชา) ซึ่งในแต่ละปีบัณฑิตวิทยาลัยได้ผลิตออกไปเป็นครู อาจารย์ หรือทำงานในสถานบันการศึกษาเป็นจำนวนประมาณ 200 - 300 คน³ ดังนั้น จึงควรจะได้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตทางครุศาสตร์ เพื่อจะได้ทราบถึงผลการจัดการเรียนการสอนว่า

¹T.W. Schults, Investment in Human Capital American Economic's Review (1961) pp. 1 - 17.

²วราณี วัชรเกษมสินธุ์, "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง จากวิทยาลัยครูธนบุรี ปีการศึกษา 2515 - 2518" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522).

³แผนกทะเบียนบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาหรือไม่ และจะได้ทราบผลลัทธิการตอบสนอง ตลอดจน การสนองตอบต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ผู้วิจัยในฐานะนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย และเป็นข้าราชการในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความเห็นว่าการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อบัณฑิตวิทยาลัย และคณะครุศาสตร์ จุฬาฯ เพราะผลการวิจัยจะช่วยให้ทราบว่า งานการผลิตมหาบัณฑิตทางครุศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้หรือไม่ และจะได้นำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงการจัดสภาพการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต ในแง่การนำความรู้และประสบการณ์จากการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงานได้มากน้อยเพียงใด
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของมหาบัณฑิตทางครุศาสตร์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทครุศาสตร์มหาบัณฑิต จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2518 - 2520 เท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงระยะเวลาที่ศึกษา

เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

การติดตามผลหมายถึง การพิจารณา ศึกษา และสำรวจเกี่ยวกับการนำความรู้ ไปใช้ในการประกอบอาชีพ ตลอดจนสำรวจอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

มหาบัณฑิตทางครุศาสตร์หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทครุศาสตร์มหาบัณฑิต (ค.ม.) จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2518 - 2520 ซึ่งเปิดสอนและผลิตบัณฑิต 16 สาขา 8 ภาควิชา คือ

1. สาขาวิจัยการศึกษา	ภาควิชาวิจัยการศึกษา
2. สาขาสถิติการศึกษา	ภาควิชาวิจัยการศึกษา
3. สาขาการวัด ประเมินผลการศึกษา	ภาควิชาวิจัยการศึกษา
4. สาขาประถมศึกษา	ภาควิชาประถมศึกษา
5. สาขาการสอนภาษาไทย	ภาควิชามัธยมศึกษา
6. สาขาการสอนภาษาอังกฤษ	ภาควิชามัธยมศึกษา
7. สาขาสังคมศึกษา	ภาควิชามัธยมศึกษา
8. สาขาการศึกษาคณิตศาสตร์	ภาควิชามัธยมศึกษา
9. สาขาการศึกษาวิทยาศาสตร์ ศาสตร	ภาควิชามัธยมศึกษา
10. สาขาพลศึกษา	ภาควิชาพลศึกษา
11. สาขาบริหารการศึกษา	ภาควิชาบริหารการศึกษา
12. สาขานิเทศการศึกษา พัฒนาหลักสูตร	ภาควิชาบริหารการศึกษา
13. สาขาจิตวิทยาการศึกษา การแนะแนว	ภาควิชาจิตวิทยา
14. สาขาจิตวิทยาการศึกษา	ภาควิชาจิตวิทยา
15. สาขาโสตทัศนศึกษา	ภาควิชาโสตทัศนศึกษา
16. สาขาพยาบาลศึกษา	ภาควิชาพยาบาลศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ช่วยให้ทราบผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาวิทยาศาสตร เพื่อเป็นแนวทางในการให้การศึกษ อบรม และปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ในรุ่นต่อ ๆ ไป
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิตให้สอดคล้องกับ ความต้องการของสังคม ตลอดจนปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาส่งเสริมและปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานของ สถาบันการศึกษาที่ผลิตมหาบัณฑิตทางศาสตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. เพื่อนำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน และการบริหารงาน
ในคณะครุศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาเป็นแนวทางในการจัด
สภาพแวดล้อมการเรียนการสอนให้เหมาะสม

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย